

22691

ART I CULTURA DEL SEGLE XX

1996-97

Professora: Joan Minguet

ART I CULTURA DEL SEGLE XX

CURS 1996/1997: CINEMA I LITERATURA. CINEMA I PINTURA

PRIMERA PART

1. El cinema: crúilla de llenguatges. Cinema i literatura. Cinema i pintura.
2. Del cinema teatral al cinema narratiu. Les especificitats del llenguatge cinematogràfic. L'analogia. Relat, narració, diègesi.
3. Relat literari i relat fílmic. De la novel.la al film. Aspectes formals. Focalització.
4. La literatura en la història del cinema (1). El Mode de Representació Primitiu. Els intertítols com a recurs narratiu. Feuillade.
5. La literatura en la història del cinema (2). El Mode de Representació Institucional. L'assoliment d'un discurs visual al final del cinema mut. Griffith. Murnau. Eisenstein. Dreyer...
6. La literatura en la història del cinema (3). L'avveniment del sonor. La veu com a recurs narratiu. El diàleg.

SEGONA PART

7. Cinema i literatura: relació de dependència? Les adaptacions. Popularitzar la literatura o trair-la? Shakespeare al cinema. Els referents: novel.la, teatre, poesia.
8. El germen literari del film: el guió. El cinema com a temple de la paraula? O la paraula al servei del cinema?
9. La literatura cinematogràfica. Una aproximació a la crítica de cinema. Gènere o sub-gènere?
10. La influència del cinema en la literatura contemporània.

TERCERA PART

11. Els escriptors i el cinema (1). Màxim Gorki davant de l'arribada del cinema. Naturalisme i cinema.

12. Els escriptors i el cinema (2). Els escriptors davant del cinema com a relat poètic o com a narració naturalista. Lukács. Wolf. Pirandello. Azorín. Eliot. Borges...

13. Els escriptors i el cinema (3). Les Avantguardes i la reivindicació del cinema com a signe de modernitat. Apollinaire. Reverdy. El Futurisme i el cinema. Maiakovski. El Surrealisme i el cinema. Artaud...

14. Els escriptors i el cinema (4). La col.laboració dels escriptors en la indústria cinematogràfica. Alguns exemples: D'Annunzio, Brecht, Cocteau...

15. Els escriptors i el cinema (5). L'actitud dels intel.lectuals catalans davant del cinema. Noucentisme i cinema. Les Avantguardes catalanes, i espanyoles, enfront del cinema. El cinema com a eina ideològica.

QUARTA PART

16. El cinema i la tradició pictòrica figurativa. El problema de la representació. Cinema/literatura vs. cinema/pintura. Narració/contemplació.

17. Pintura. Fotografia. Cinema. Video. Una història de la representació icònica. El reflex de la societat.

18. El cinema i la pintura contemporània. Les avantguardes artístiques i el "setè art". Futurisme. Cubisme. Dadaisme. Surrealisme. Art conceptual.

19. Els pintors cineastes. Fernand Léger. Salvador Dalí. Marcel Duchamp. Hans Richter. Man Ray. Picasso.

20. Els cineastes pintors. Pasolini. Derek Jarman. David Lynch. Antonioni. Peter Greenaway.

21. Cinema i Història de l'art.

22. La pintura dins del cinema. Biopics d'artistes. La pintura com a referent plàstic. L'expressionisme alemany. Murnau. Kubrick. La pintura (el quadre) com a motiu argumental.

23. El cinema dins de la pintura del segle XX. El cinema com a referent.

B I B L I O G R A F I A

A. Bibliografia mínima sobre el relat literari.

WELLEK, René y WARREN, Austin, Teoría literaria, Ed. Gredos, Madrid, 1981⁴.

PROPP, Vladimir, Morfología del cuento, Ed. Fundamentos, Madrid, 1977.

BOURNEUF, Roland y DUELLET, Réal, La novela, Ed. Ariel, Barcelona, 1983³.

DIVERSOS AUTORS, Análisis estructural del relato, Premia Editora, México, 1982. (Textos de Roland Barthes, A.J. Greimas, Umberto Eco, Christian Metz, Tzvetan Todorov y Gérard Genette, entre d'altres. Apareguts originàriament a la revista Communications, 1966.)

GREIMAS, A.J., Semántica estructural, Ed. Gredos, Madrid, 1987.

VANOYE, Francis, Récit écrit, récit filmique, CEDIC-NATHAN, París, 1979.

B. Relacions entre el cinema i la literatura.

GIMFERRER, Pere, Cine y literatura, Ed. Planeta, Barcelona, 1985.

VILLEGRAS LOPEZ, Manuel, "Cine, teatro y novela", El Cine. Enciclopedia del 7º Arte, tomo 5, Ed. Buru-Lan, San Sebastián, 1973.

BALDELLI, Pio, El cine y la obra literaria, Editorial Galerna, Buenos Aires, 1970.

URRUTIA, Jorge, Imago litterae. (Cine. literatura), Ed. Alfar, Sevilla, 1984.

DIVERSOS AUTORS, La narrativa: cinema i literatura, Fundació Caixa de Pensions, Barcelona, 1987.

FUZELLIER, Etienne, Cinéma et littérature, Editions du cerf, París, 1964.

COMPANY, Juan Miguel, El trazo de la letra en la imagen. (Texto literario y texto fílmico.), Ed. Cátedra, Madrid, 1987.

PEÑA-ARDID, Carmen, Literatura y cine, Ed. Cátedra, Madrid, 1992.

CLERC, Jeanne-Marie, Littérature et cinéma, Nathan Université, collection Fac, París, 1993.

C. Els escriptors i el cinema.

GEDULD, Harry M. (Ed.), Los escritores frente al cine, Ed. Fundamentos, Madrid, 1981.

UTRERA, Rafael, Modernismo y 98 frente al cinematógrafo, Universidad de Sevilla, Sevilla, 1981.

UTRERA, Rafael, Escritores y cinema en España. (Un acercamiento histórico.), Ediciones JC, Madrid, 1985.

GONZALEZ, Palmira, "Els intel.lectuals catalans i el cinema, 1896-1923", L'Avenç, núm. 79, II-1985.

MINGUET BATLLORI, Joan M., "El Noucentisme contra el cinematògraf", Cinematògraf, núm. 3, 1986.

MINGUET BATLLORI, Joan M., "Les avantguardes catalanes i el seu context cultural enfront del cinema", Cinematògraf, núm. 4, 1987.

MINGUET BATLLORI, Joan M. (Ed.), Charles Chaplin en la cultura catalana (1922-1936), Filmoteca de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1989.

D. Relacions entre el cinema i la pintura

Archivos. Revista de Estudios Históricos sobre la Imagen, Filmoteca de la Generalitat Valenciana, núm. 11, gener-febrer 1992. (Dossier central)

Peinture-Cinéma-Peinture, Ed. Hazan, París, 1989.

AUMONT, Jacques, L'oeil interminable. Cinéma et peinture, Librairie Séguier, Tolouse, 1989.

BELLOUR, Raymond (Ed), Cinéma et peinture. Approches, Presses Universitaires de France, París, 1990.

BERTETTO, Paolo (Ed), Il cinema d'avanguardia 1910-1930, Ed. Marsilio, Venezia, 1983.

BONITZER, Pascal, Décadrages. Cinéma et peinture, d. de l'Etoile, París, 1985.

COSTA, Antonio, Cinema e pittura, Ed. Loescher, Torino, 1991.

HAAS, Patrick de, Cinéma intégral. De la peinture au cinéma dans les années vingt, Transéditions, París, 1985.